

KAAPSTAD

PROJECTPL

FESTIVALEEDITIE

2024

POP - JAZZ

ART FOR

PLAYFUL

MINDS

16 t/m 18

augustus

KAAPSTADTILBURG.NL

INHOUD

1. KAAPSTAD TILBURG

1.1 We kapen de stad!	2
1.2 Missie	3
1.3 Artistieke visie	3
1.4 Context en terugblik	4

2. KAAPSTAD 2024

2.1 Thema: 'De Zachte Stad'	5
2.2 Activiteitenstructuur	5
2.3 Programma Kaapstad Festival	6
2.4 Overige programmering	10

3. DE BEZOEKER EN DE MARKETING

3.1 Inclusief festival	11
3.2 Doelgroepen	11
3.3 Marketingdoelen	12
3.4 Marketingstrategie	13
3.5 Toegankelijkheid	13

4. DE ORGANISATIE

4.1 Stichting Kaapstad	15
4.2 Het team	15
4.3 Samenwerken	15

5. FINANCIËN

5.1 Toelichting op begroting	16
5.2 Toelichting op dekkingsplan	16

STICHTING KAAPSTAD

IJzerstraat 23
5038 BN Tilburg
www.kaapstadtilburg.nl

Contactpersoon: Ruth Giebels
06 - 20178767
info@kaapstadtilburg.nl

KvK: 91410819
RSIN: 865647975
IBAN: NL05 RABO 0383 3008 00
BTW: NL865647975B01

1. KAAPSTAD TILBURG

1.1 We kapen de stad!

Voor het eerst in de geschiedenis woont meer dan de helft van de wereldbevolking in de stad. Dat maakt de vraag naar de toekomst van de stad zeer actueel en de urgentie om de stedelijke omgeving te bevragen groter dan ooit. Belangrijke opgaven, denk aan woongenot, mobiliteit, stedelijke ontwikkeling, architectuur ingrepen en duurzaamheid, zijn aan de orde van de dag. Daarnaast zijn er ontwikkelingen zoals digitalisering en privatisering die ervoor zorgen dat de publieke ruimte in razend tempo verandert. Het is niet voor niets dat wetenschappers, stadsbestuurders en stadsplanners zich hierover buigen.

Kaapstad Tilburg buigt zich hierover met een artistieke blik. We beginnen bij de vraag: van en voor wie is de stad eigenlijk? We wakkeren dialoog en reflectie aan, en daarvoor kapen we tijdelijk de stad. We kapen de stad met verbeelding en creativiteit van kunstenaars uit verschillende disciplines. Zij nemen de stad over, infiltreren, zetten die op zijn kop of in een ander daglicht. Je bekijkt daardoor de openbare ruimte in een stad met nieuwe ogen. Door de ogen van kunstenaars en ontwerpers, maatschappelijke organisaties en burgers. Met humor, verbindend, met een kritische noot. We geven geen antwoorden, maar helpen vragen te stellen. Omdat de openbare ruimte een plek is van iedereen. Niet alleen een doorgangsruijme, maar een plek voor vermaak, gesprek, spelen en bezinnen. Een plek van samen in plaats van alleen.

Tilburg is de stad waar het om gaat. En dat is niet zomaar: dit is de stad van de rauwe randjes, de onaffe stad, stad van makers, van kruisbestuivingen en experiment en waar graag buiten de lijntjes wordt gekleurd. De kunst van Kaapstad gaat een dialoog aan met de stedelijke context en triggert reactie van de omgeving.

Kaapstad is uniek in z'n soort. In Nederland, en misschien wel wereldwijd. De kunst van Kaapstad dient als katalysator voor verbinding en participatie in de openbare ruimte. Kaapstad denkt niet in kunstdisciplines en stimuleert een breed artistiek onderzoek, betreft overheid, ondernemers en gebruikers. De kunstenaars en ontwerpers van Kaapstad gebruiken de stad als speelplek, canvas of forum zodat de kunst ingrijpt in het gebruik van de stedelijke ruimte. De openbare ruimte is zo de plek waar we samenleven en onderhandelen over hoe we dat samenleven vorm willen geven.

Hoogtepunt van de activiteiten is het festival. Kaapstad Festival is een podium voor site-specific kunst, vormgegeven en op maat gemaakt voor de plek en participatieve kunst die wordt voltooid door de bezoeker. Kunst die een breed en ongesorteerd publiek aanspreekt, kunst die interactief is en uitdaagt om deel te nemen en kunst die soms niet meteen als kunst wordt herkend.

Adam Kalinowski (PL)
Pitch of Colored Sand

1.2 Missie

Nieuwe perspectieven helpen je anders naar de stad en stedelijke ontwikkeling te kijken. Dat zorgt voor kansen, mogelijkheden, inzichten, en nieuwe verbindingen. Disciplinair overstijgende kunstvormen zijn bij uitstek geschikt om voor die nieuwe perspectieven in de openbare ruimte te zorgen. Dat jagen we met Kaapstad aan: als platform voor de ontwikkeling van prikkelende, toegankelijke kunstvormen die iedereen uitnodigen tot deelnemen. We werken daar waar iedereen komt en mag zijn: in de winkelstraten, op pleinen, in stegen. Met het festival en de voorgenomen activiteiten door het jaar heen stimuleren we sociale reflectie, engagement en innovatie op het vlak van denken over, bewegen in en omgaan met de openbare ruimte om ons heen.

1.3 Artistieke visie

Kaapstad ziet de openbare ruimte als een democratische arena waar sociale of maatschappelijke bubbels elkaar overlappen, met elkaar in aanraking komen, of botsen. Het vormgeven van deze ruimte gebeurt nog maar al te vaak vanachter een tafel: door politici, ondernemers en beleidsmakers.

Kaapstad zet de tijdelijkheid van kunst in. Tijdelijke kunst gaat niet gepaard met inspraakroutes of gemeentelijke trajecten. Dat geeft ruimte om actueel te zijn en meer ruimte om de gezamenlijke omgeving tijdelijk te transformeren. Niet kunst in de openbare ruimte als antwoord of oplossing, maar als een frisse gespreksstarter. Met locatie specifieke objecten, installaties en performances bevragen we de stedelijke ruimte. Door het publiek anders te laten kijken naar hun omgeving, door letterlijk in gesprek te gaan, door ook gewoon te vermaken. Op die manier zetten we een felle spotlight op actuele issues en fenomenen. De kunst is tijdelijk, de impact is blijvend.

Kaapstad kunst is discipline overstijgend, site specific en contextueel. Makers gaan met hun werk expliciet een relatie aan met de omgeving. Dat is zowel de fysieke ruimte, de natuurlijke ruimte als de sociale ruimte. We gaan daarbij geen enkel medium of discipline uit de weg en zorgen voor een diverse mix van artistieke strategieën. We werken met kunstenaars die bekend zijn met het werken op die manier, in de openbare ruimte en met het Kaapstad DNA, waarbij we streven naar een hoge kwaliteit, het ontdekken van nieuwe talenten en het inbrengen van internationale kennis die dient als inspiratie voor de ontwikkelingen hier.

Kaapstad maakt mensen onderdeel van de kunst. Het artistieke proces start in de openbare ruimte, met observatie, gesprek, samenwerking en ontmoeting. De werken krijgen uiteindelijk hun bestaansrecht en vorm door de interactie en participatie van het publiek, de bezoekers van die openbare ruimte, de overheid en ondernemers.

Kaapstad kunst is zo inclusief als maar mogelijk is. Het programma is breed toegankelijk en vraagt niet om culturele bagage, kennis of een hoge taalvaardigheid. De instapdrempel is laag, en als je eenmaal betrokken bent komt de verdieping, de vragen en de gelaagdheid. Kaapstad is een podium en platform voor zowel expert als aankomend talent en alles ertussenin. We initiëren het discours en de uitwisseling, om zo bij te dragen aan een lerend systeem.

MANIFEST

- 1. Kaapstad hackt de stad**
We maken creatief gebruik van de stad, de mensen en de dingen.
- 2. Kaapstad verwondert**
Verwondering is ons doel. Charme, humor en de omkering van het alledaagse zijn onze wapens.
- 3. Kaapstad nodigt uit tot spelen**
Kind en volwassenen, kunstenaar en vrijbuiters, iedereen wordt uitgenodigd om mee te spelen, mee te doen en mee te maken.
- 4. Kaapstad is een driedaagse overname**
We laten de stad achter zoals we hem gevonden hebben.

Tilburg is de meest onaffe stad van de Brabantse steden: dynamisch en volop in ontwikkeling. De stad nodigt uit om ermee aan de slag te gaan. Juist op deze plek is een klimaat vol makers die graag over de schotten van hun disciplines kijken op zoek naar kruisbestuiving. De perfecte voedingsbodem voor interdisciplinaire samenwerkingen. In deze stad is de juiste voedingsbodem aanwezig om samen na te denken over stedelijke ontwikkeling, de rol van de openbare ruimte in onze levens en wensen of behoeften op dat vlak, naast andere stedelijke opgaven. Omdat Tilburg op dit vlak openstaat voor interventie – er is geen monumentale status zoals in steden als Den Bosch en Breda – kunnen we hier de doorkijkjes naar de toekomst bieden. Met jonge en gevestigde makers. Met burgers. En met overheden, stadsplanners en architecten. Zo neemt Kaapstad in Tilburg het voortouw voor het gesprek over de status van de stad en de openbare ruimte in de rest van Brabant en Nederland.

1.4 Context & terugblik

Kaapstad is gestart in 2018 als een gezamenlijk vraagstuk van de ondernemers van de Tilburgse binnenstad en de cultuursector. “Hoe zorgen we samen voor een inclusieve en levendige binnenstad?” Het antwoord: een jaarlijks kunstfestival in de openbare ruimte dat deze vraag breder stelt. Kaapstad denkt niet in kunstdisciplines en stimuleert een breed artistiek onderzoek naar de openbare ruimte. Het discours is daarmee kunstdisciplines overstijgend en betreft overheid, ondernemers en publiek.

De eerste editie van Kaapstad festival in 2018 maakte meteen indruk. Op een centraal plein in Tilburg plaatsten we Joep van Lieshouts Bikinibar. Kaapstad stond meteen op de kaart: dit vrouwenlichaam in bikini leverde meteen genoeg stof voor gesprek op. Het Fietsbelcarillon dat kunstenaar Sil Krol speciaal voor Kaapstad 2018 ontwikkelde – als een reactie op de kruisende paden van fietsers en voetgangers op het drukke Pieter Vreedeplein – reisde daarna de wereld rond en was onder andere te zien in Utrecht en Israël. Of de uitgeholde DHL bestelwagen, die Instituut voor Volkswarmte voor Kaapstad 2021 maakte. Een heldere confrontatie met onze bestelverslaving, die langzaam maar zeker onze steden verstopt met blokkerende bestelbussen. Elke editie van Kaapstad biedt weer een nieuw perspectief op de openbare ruimte en de stad. Voor bezoekers, kunstenaars, beleidsmakers, maar ook voor het Kaapstad team zelf.

Afgelopen jaren onderstreepten steeds meer culturele en maatschappelijke organisaties, stakeholders en financiers onze missie. Duurzame samenwerkingen zijn opgezet. Nu, na zes succesvolle jaren heeft Kaapstad een stevig en breed draagvlak in Tilburg en in Noord-Brabant en is duidelijk dat Kaapstad een waardevolle bijdrage levert aan dit vraagstuk.

Op artistiek vlak groeide Kaapstad steeds verder door naar een festival dat gespreksstof oplevert, zowel op nationaal als op internationaal niveau. Kaapstad wordt daarmee toonaangevend op het gebied van kunst en performance in de openbare ruimte. Een plek waar jonge makers en burgers werken met én naast makers van (inter)nationaal aanzien.

Kaapstad is met ingang van 2024 de artistieke pionier van het Stadsforum in Tilburg. Stadsforum is een nieuw stedelijk gebied dat herontwikkeld wordt, gesitueerd tussen de Schouwburg, de Kerk, het Paleis, het Kunstcluster en de voormalige Rechtbank. Met de pleingenoten werken we samen aan een place-making traject om de artistieke mogelijkheden van dit nieuwe gebied zichtbaar te maken.

Atelier van Lieshout (NL)
BikiniBar

2. KAAPSTAD 2024

2.1 Thema: ‘De Zachte Stad’

Elke festivaleditie kent een overkoepelend thema. In 2024 is het thema ‘De Zachte Stad’. Daarmee geven we een inhoudelijk accent voor makers en publiek waarin we de sociale verharding en fysieke verstening bevragen.

We leven in een bubbelmaatschappij. Dat klinkt ‘bubbelig’ en zacht, maar we beleven het vaak als een samenleving met keiharde grenzen. Juist in een tijd van polarisatie is verzachting van de samenleving en het verzachten van die grenzen noodzakelijk, vinden wij.

De aandacht richten op ‘de Zachte Stad’ is een uitnodiging om ruimte te geven aan het sociale en zintuiglijke aspect van de stad. De openbare ruimte is in potentie de meest inclusieve ruimte, maar in praktijk helaas niet. Met het programma van 2024 willen we laten zien en laten voelen dat door interventies, beelden en performance de stad tijdelijk wordt getransformeerd tot een inclusieve speeltuin, waar iedereen welkom is om te experimenteren, om zich onder te dompelen in nieuwe ervaringen en om mee te maken. Het plezier dat schuilt in het herontdekken van je omgeving en elkaar is iets wat ons terugbrengt bij het innerlijke kind.

We doorbreken de efficiëntie van een bezoek aan de binnenstad. We vertragen, we verleggen de focus, we toveren een glimlach. De kunstenaars die we betrekken zijn meester in het verleiden en betrekken van het publiek. Ze kennen tactieken die helpen om het publiek in een andere ‘staat van zijn’ te krijgen. Daarvoor moet soms het lichaam van de medemaker in een andere positie worden gebracht, of een nieuw perspectief worden voorgeschoteld. Soms gebeurt het door iets aan te raken of door zelf iets uit te proberen of te proeven. Soms door vervreemding die de blik aanscherpt of soms door absurditeit of pure vreugde die je aan het lachen brengt. Altijd met grote impact.

De ‘verzachting’ die de kunstwerken teweegbrengen zit in de manier hoe we kijken, de manier hoe we denken (over elkaar) en ook hoe we ons lichamelijk voelen in die stad. Ervaringen waarin je fysiek betrokken bent geraakt, veranderen je lichaamsgeheugen en blijven ook meestal als levendige herinnering terug. Zo ontstaan nieuwe verhalen die de stad ‘laden’ als ‘gevoelde’ stad.

2.2 Activiteitenstructuur

Kaapstad 2024 heeft een getrapte manier van beleven voor het publiek:

1. **De aanloop:** Dit jaar duikt Kaapstad ook in aanloop naar het festivalweekend in de stad op. In nauwe samenwerking met verschillende partners uit de binnenstad, zoals de ‘pleingenoten’ van het Stadsforum (Theaters Tilburg, Factorium Cultuurmakers, Fontys Academy of the Arts, de kerk, het Tilburgse Paleis, het stadhuis en de markten) programmeert Kaapstad tijdelijke interventies. Tevens vervult Kaapstad hiermee de rol van aanjager en verbinder met betrekking tot tijdelijke kunst in de openbare ruimte.
2. **Het festivalweekend, 16 t/m 18 augustus 2024: Kaapstad Festival** is het hoofdevenement en hoogtepunt. Tijdens de driedaagse overname van de binnenstad wordt deze getransformeerd in een geheel nieuwe stad: een stad vol verbeelding, verwondering en interactie. In de hele binnenstad is er iets te beleven, maar er wordt ook aangespoord om op ontdekkingstocht te gaan. De pleinen fungeren als ‘hotspots’; daar is de densiteit van de ingrepen zo groot dat je er niet omheen kunt.
3. **Seizoensafsluiting:** In het kader van de opening van het Stadsforum in september 2024, een geheel nieuw plein in de binnenstad, is Kaapstad gevraagd om vanuit haar visie werk voor te dragen. Op die manier gaat Kaapstad met haar kunst het nieuwe plein inwijden.

2.3 Programma Kaapstad Festival 2024

De stedelijke omgeving ontwikkelt zich razendsnel, net als de uitdagingen die daarbij horen. Voor goede, actuele reflectie op thema's die spelen, werken we daarom bij voorkeur met kunstwerken, installaties of performances die speciaal voor Kaapstad ontwikkeld zijn. Kaapstad is dus niet alleen presentatieplek, maar óók producent.

Kaapstad ziet de stad als canvas én podium voor 'niet-disciplinaire' interactieve, tijdelijke kunst. Het gevarieerde aanbod van de tijdelijke interventies die we selecteren, moet ervoor zorgen dat mensen de openbare ruimte op een andere manier beleven en opnieuw vragen stellen bij dat wat als vanzelfsprekend werd beschouwd. De kracht van speelse verwondering, charme en humor is daarbij een effectieve strategie gebleken om het publiek ontvankelijk te maken.

We kiezen bewust voor kunstenaars en ontwerpers die specifiek met openbare ruimte bekend zijn en bij wie de stedelijke ruimte ook echt een thema is in hun werk. Daarbij zijn verschillende en soms zeer uiteenlopende kunstvormen vertegenwoordigd zoals beeldend, dans, performances, fotografie. De artistieke en maatschappelijke doelen voor de openbare ruimte zijn in de keuze voor de kunstenaar meer leidend van de aard dan de kunstvorm. Ook de schaal waarop de kunstenaars werken is zeer divers. De impact dat wat het werk teweegbrengt staat daarbij voorop, niet het formaat. Er zijn grote werken, kleine, prikkelende speldenprikjes en alles ertussenin.

De Kaapstad-kunstenaar is altijd in dialoog met de gebruiker, de passant, het publiek. Het kunstwerk staat nooit op zichzelf, maar komt tot leven door interactie. Deze constante onderhandeling is essentieel onderdeel van de werkwijze van de Kaapstad kunstenaars. Nieuwsgierigheid naar andere perspectieven en daadwerkelijke inclusie van iedereen zijn kernwaarden die we stimuleren. Dit jaar zoals gezegd vanuit het thema: De Zachte Stad.

Kaapstad deelt haar festivalprogrammering voor editie 2024 op in verschillende categorieën. Dat zijn:

CATEGORIE 'MARKERS'

Hierin vallen drie tot vijf grotere gecureerde werken van professionele kunstenaars die de zichtbaarheid van Kaapstad tijdens het festival markeren. Deze werken fungeren als blikvangers die zowel de zichtbaarheid van het festival vergroten als de essentie van Kaapstad weerspiegelen.

Bart Eysink Smeets

Bart Eysink Smeets studeerde aan Design Academy Eindhoven waar zijn focus liep van visual design tot 'conceptual storytelling'. Bart is koning van het 'Out of the box'-denken. Zijn werk pakt wat we kennen vast en zet het in een ander verband, waarmee hij de kijker weet te engageren in zijn blik. Door het nieuwe 'verhaal' met herkenbare elementen brengt hij humor en verbazing teweeg. Voor Kaapstad ontwikkelt Bart een groot site-specifiek werk voor de binnenstad.

Roza Moshtaghi - Bouncing Narratives

Roza Moshtaghi is maker van *Bouncing Narratives*, een performance-installatie bestaande uit een container met als dak een trampoline. Het publiek wordt uitgenodigd om de voorstelling van onderaf op zachte kussens in de binnenkant van de container, of van buitenaf in het stedelijk landschap te bekijken. Het veranderende perspectief geeft je de kans om op een geheel nieuwe manier naar het lichaam te kijken. Herhaling, ritme en snelheid zijn de belangrijkste componenten en geven de performance een tranceachtige intensiteit. De speelse wassing van beelden, geluiden en bewegingen roept de dunne lijn van pure vreugde- en traumaverhalen op. Dit poëtische beeld laat veerkracht, volharding en kwetsbaarheid zien en past daardoor goed bij de zachte stad.

Roza Moshtaghi (IRAN)
Bouncing Narratives

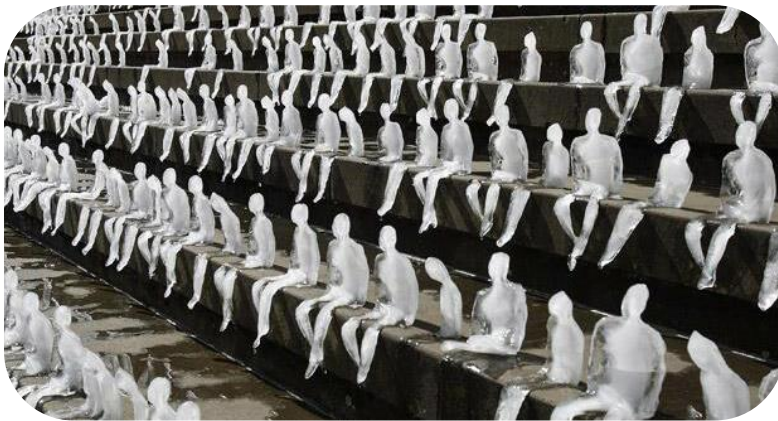
Wouter Klein Velderman - Lorry

Een vrachtwagen staat geparkeerd op een afgezette rijstrook in de binnenstad. Met zijn neus tegen het verkeer in zie je hem al vanaf grote afstand. Als je dichtbij komt blijkt de vrachtwagen een slap omhulsel te zijn, een vrachtwagen op ware grootte, gemaakt van PVC-stof. Als een te grote jas verliest hij zijn vorm. Hoe lomp hij ook de weg blokkeert, van dichtbij is hij eerder wat bescheiden en wat minder stoer.

Dit werk van Wouter Klein Velderman getiteld *Lorry* vertaalt het thema de Zachte Stad op een tactiele manier en roept tegelijkertijd met zijn grote verschijning (4 meter hoog en 6 meter lang) zeker vragen op in een propvolle binnenstad. Is een sculpturale vrachtwagen wel welkom? En is hij meer of minder welkom dan een echte?

Nele Azevedo – Minimum Monument

Om de opwarming van de aarde onder de aandacht te brengen hakt de Braziliaanse kunstenaar Nele Azevedo in samenwerking met een tiental betrokken lokale helpers duizend mini-mannetjes uit in ijs. In de poëtische ijssculptuur *Melting Men* laat ze haar kleine onderdanen zitten op de trappen, pleinen en relingen. Na verschillende steden over de hele wereld verwelkomen we haar vertederende werk voor het eerst in Nederland, namelijk tijdens ons festival in Tilburg. Niet bestand tegen het warme zonlicht, beginnen de figuurtjes al snel te smelten - ieder vergaat op zijn unieke manier met ons als stille getuigen ernaast. De kwetsbaarheid, de vergankelijkheid die bloot wordt gelegd en het tactiele karakter maken van *Melting Men* een essentieel onderdeel van het programma. Daarbij vraagt het werkt om een geëngageerde community om het samen te maken en uit te voeren. Dit is een prachtige kans om verschillende publieksgroepen met elkaar te verbinden.

Nele Azevedo (BRA)
Melting Men

CATEGORIEËN 'KAPERS' EN 'PRIKKERS'

In deze categorie presenteren we vijftien tot vijftiengecureerde werken, variërend van middelgroot tot heel klein, die continu tentoongesteld worden. Sommige werken zijn aan specifieke locaties gebonden, anderen bewegen zich door het stadshart.

House of Circus

De queer circusperformers Nick van der Heyden en Germain Charlat weten drag, genderfluiditeit, glitter en ironie te verbinden met circus én met de openbare ruimte. En dat op een hoogwaardig niveau. Inclusie is belangrijk voor Kaapstad. Ons domein -de openbare ruimte- zou immers de meest inclusieve plek denkbaar moeten zijn. Toch is het nog steeds een uitdagende gelegenheid om drag in de openbare ruimte neer te zetten; drag wordt veel vaker in een beschermde omgeving getoond. Wij willen deze kunstvorm als Kaapstad een groter podium geven en bieden hun daarom een prominente plek in het programma als de dagelijkse slotact op het Pieter Vreedeplein waar iedereen aan mee kan doen.

Helmut Smits

Helmut Smits staat al langer op onze verlanglijst. Zijn beelden en interventies zijn scherp en uitgekleeft tot de essentie. Zijn werk vindt vaak een verkorte route tussen het kijken en het begrijpen, maar laat toch de beschouwer vaak achter in verwondering. Voor Kaapstad 2024 daagden we Helmut uit om de participatie te zoeken met de gebruikers van de openbare ruimte. We zien een rij van tien dranghekken, zoals we die kennen van wielerevents of koningsdag.

Deze harde stalen grens wordt gaandeweg verzacht door het samen aanbrengen van tienduizenden gekleurde tie-wraps. Met het gezamenlijk verzachten van deze grens wordt de grens ook het middelpunt, de plek waar we elkaar ontmoeten.

Claudia Janke - *Wavelength*

Claudia Janke is een multimedia fotografe en kunstenares gevestigd in Londen en heeft zich de afgelopen twintig jaar de opdracht gegeven om verslag uit te brengen over mensenrechten- en vrouwenrechten kwesties over de hele wereld. Het zwaaien is een zeer effectieve superkracht, die ontstaat als signaal aan vreemden dat we in vrede komen. Het is een mooie manier om elkaar te erkennen en het is iets waar de meesten van ons aan kunnen deelnemen of van kunnen genieten. We nodigen Claudia uit naar Tilburg met haar internationale zwaai-project *Wavelength*, die de kunst van het zwaaien als universele, internationale taal viert. Dit werk verbindt mensen in solidariteit en vriendschap door een eenvoudig maar krachtig gebaar. Het creëert op magische wijze een moment van intimiteit op afstand, zelfs tussen vreemden.

Anne Kolbe (NL)
Wearables

Anne Kolbe - *Wearables*

De draagbare sculpturen van Anne Kolbe ademen een beeldtaal van het alledaagse; de lamp, de tafel, het zonnescherm, de plant. Deze objecten krijgen menselijke proporties, en de mens krijgt de kenmerken van het object. Anne werkt voor Kaapstad met performers die de sculpturen naar een nieuw level zullen brengen; in het grensgebied tussen de objectificatie van de mens of de personificatie van het meubilair ontstaat een unieke, nieuwe taal: teder en tegelijk vervreemdend.

Bouke Bruins - *Hack-workshop*

De rafelranden van de publieke ruimte. Wie kent ze niet? Bouke Bruins alias Boy Scout Designer maakte er zelfs zijn beroep van. De kunstenaar is van mening dat de over-vormgeving van de publieke ruimte leidt tot extreme regelgeving, wat de gebruikers ervan passief maakt. Daarom gaat Bouke op de barricade staan om een openbare ruimte te creëren die van iedereen is én waar spelen centraal staat. Bouke komt met een mobiel bureau naar Kaapstad om je het meesterschap van 'de stad personifiseren' bij te brengen. Gewapend met een ladder, een flinke stapel bordjes en stiften krijg je tips van de meester en word je zo zelf Kaapstad kunstenaar.

ARTISTS IN RESIDENCE

Octavi Serra

De beeldtaal en artistieke praktijk van de Spaanse Octavi Serra vinden we ontwapenend. En ontwapenen is bijna een garantie op verzachting. Octavi is als een vis in het water in de openbare ruimte, en we nodigen hem met genoegen uit als artist in residence. Octavi zal de openbare ruimte verkennen en een serie van drie tot vijf nieuwe werken realiseren, op maat gemaakt voor de binnenstad Tilburg.

TALENTPROGRAMMA

In deze categorie programmeren we acht werken in samenwerking met Fontys ArtCoDe en ArtFact. We nodigen studenten en pas afgestudeerde jonge makers uit om concepten te ontwikkelen voor een speciale Talents Area in de binnenstad. Daar laten de jonge talenten je hun versie van de Zachte Stad voelen, proeven, zien en horen. Onder leiding van Kaapstads artistieke leiding worden zij gecoacht en wordt hun werk "Kaapstadfähig" gemaakt, en vervolgens getoond tijdens het festival. Op die manier biedt Kaapstad jong talent mogelijkheid werk te maken, ontmoeting met gerenommeerde kunstenaars én publiek.

KAAPSALON

Een gesprek, debat of verdiepende sessie over stedelijke ontwikkeling en kunst in de openbare ruimte.

AANHAKERS

Bewoners van Tilburg, organisaties, ondernemers, makers, studenten en verenigingen worden uitgenodigd om op eigen initiatief deel te nemen als zogenaamde 'Aanhakers'. We verzoeken deze deelnemers om hun programmaonderdeel op hun eigen unieke manier zelfstandig vorm te geven, met als leidraad het manifest van Kaapstad. Deze lokale partners van Kaapstad zijn van aanzienlijk belang binnen deze categorie.

**RUBEN MARDULIER (BE) & MIMI
WASCHER (AT)
SUPERBALL PLUS**

2.4 Overige programmering

DE AANLOOP

Op en rondom het Stadsforum in Tilburg presenteert Kaapstad, in samenwerking met de 'pleingenoten' een place-making programma bestaande uit 13 interventies. De place-making interventies lopen van mei tot met september, en hebben daarmee een natuurlijke overlap met het festivalweekend in augustus. Een kleine greep het programma:

Jeroen Doorenweerd & Vincent Koreman - *Outer City Soundsystem*

Het werk van Jeroen Doorenweerd bevindt zich op het raakvlak van architectuur, landschap en kunst in de openbare ruimte. In dit werk worden de field recordings van Doorenweerd samengebracht met de dub producties van Koreman, die onder de naam Ono-Sendai Sound werkt.

Samen maken ze een fysiek soundsystem dat het plein vult met geluiden die door de stad overstemd worden: op slechts enkele minuten fietsen van de stad sta je in de modder, hoor je koeien, kraaien en kevers. De auditieve beleving en het fysieke soundsystem gaan in dialoog, ze verzachten de stad met de power tools van de urban scene.

Atelier van Lieshout - *Cage*

De stad en zijn geschiedenis is er eentje die bekend voelt voor het Rotterdamse atelier, waar de invloed van grote industrie en de sporen die deze heeft achtergelaten overal terug te vinden zijn. Kunstwerken die tegen een stootje kunnen, een ontmoetingsplek kunnen zijn en die niet persé antwoorden geven maar wel altijd voor nieuwe vragen zorgen. *Cage* (2017) van Atelier Van Lieshout is dan ook een prachtige toevoeging aan ons programma. Op het eerste gezicht een wat verfromfaaide kooi met alle kenmerken van een huis, maar *Cage* staat voor de balans tussen oude systemen en nieuwe paadjes. Een mooi werk dat goed werkt in de openbare ruimte voor de rechtbank, wat gaat over ambacht, kunstenaarschap en routine waar we in vast zitten en uit willen breken.

Corinne Heyrman

Corinne werkt als schrijver, theater- en podcastmaker steeds in nauwe samenwerking met de maatschappij en de werkelijkheid. Haar project voor Kaapstad vraagt je je te verplaatsen in het perspectief van een ander. Dit perspectief is zowel letterlijk (de omwonenden die op het plein uitkijken), als demografisch: een beleidsmaker vanuit het stadhuis, de koster van de aangrenzende kerk, een kunststudent vanuit het Fontys kunstcluster, een advocaat van het kantongerecht, een bewoner van de seniorenflat of een baliemedewerker van de schouwburg. Heyrman realiseert nieuwe luisterplekken in de openbare ruimte met de uitnodiging om je te verplaatsen in andermans perspectief, en daarmee je te openen en te sensibiliseren voor een multifocaal perspectief op dezelfde openbare ruimte.

Reuringsdienst - Stoepkrijt XXXL

De Reuringsdienst maakt op de pleinen van de binnenstad een knipoog naar de meest voorkomende artistieke manier van toe eigening van openbare ruimte: het stoepkrijt. Door een Stoepkrijt XXL te maken, een twee meter hoog stoepkrijt met de diameter van een elpee wordt de gebruiker van de ruimte uitgedaagd om zichzelf te uiten. Het stoepkrijt is echter te zwaar om in je eentje te gebruiken. Overleg over de uiting, de tekening of boodschap die gemaakt wordt is daardoor noodzakelijk. De Reuringsdienst weet op een zeer uitnodigende manier mensen te betrekken en uit te nodigen. Hun werk is laagdrempelig en toegankelijk met een goede reden: hun projecten slagen alleen met betrokkenheid en interactie.

SEIZOENSAFSLUITING

Strijbos en van Rijswijk - Signaal

Het Kaapstad seizoen sluiten we af met de opening van het Stadsforum met de site-specifieke geluidsinstallatie *Signaal* van Tilburgse kunstenaarsduo Strijbos en van Rijswijk.

3. DE BEZOEKER EN DE MARKETING

3.1. Inclusiefestival

Inclusie is belangrijk voor Kaapstad. We werken immers op de meest inclusieve plek denkbaar: de openbare ruimte. We onderzoeken met kunst de stad, de stad die van iedereen moet zijn en blijven. De kunst op Kaapstad moet het gesprek over de stad aanzwengelen.

En daarom vinden we het belangrijk dat dit gesprek ook met iedereen wordt gevoerd – dus niet alleen onder stadsplanners, politici of kunstenaars. Het festival moet daarom toegankelijk zijn voor iedereen. Daarom is en blijft het festival gratis te bezoeken.

We bieden een warm welkom aan iedereen, waarbij we extra moeite doen om ons diverse publiek in de programmering te weerspiegelen. Op die manier werken we aan (h)erkenning voor iedere Brabander die samen met ons op onderzoek gaat in de stedelijke ruimte.

Ruben Mardulier (BE)
Coloured Roosters

3.2 Doelgroepen

Kaapstad onderscheidt drie doelgroepen:

A. Gebruikers van de publieke ruimte: spontane bezoekers

Deze bezoekers zijn in de openbare ruimte van de stad, rondom de locaties waar het Kaapstad Festival het programma presenteert. Dit vormt de meest diverse en inclusieve groep festivalgangers, met dagelijks duizenden mensen (ongeveer 10.000 per dag). Deze groep omvat een verscheidenheid aan individuen, waaronder kinderen, gepensioneerden, gezinnen, andere culturen, mensen uit de queer community, vriendengroepen en jongeren. Voornamelijk afkomstig uit Tilburg, dorpen in de buurt en omliggende Brabantse steden, komen ze naar de publieke ruimte om diverse redenen: onderweg zijn, winkelen, eten & drinken of recreëren, zoals wandelen of op zoek gaan naar vermaak. Deze bezoekers zijn wellicht nog niet bekend met Kaapstad en maken er spontaan kennis mee. Het festival treedt als het ware in hun persoonlijke activiteiten en biedt de gelegenheid om samen met vrienden en vreemden te spelen, lachen en creëren (het vervullen van behoeften). Dit is ook ooit de aanleiding geweest van het Tilburgse Ondernemingsfonds Binnenstad om het initiatief te nemen voor het festival.

De interactie met Kaapstad is vaak van korte duur en het is uitdagend om langdurige impact te realiseren. Niettemin, als het lukt om hun aandacht te trekken en met een activiteit een blijvende verandering in hun leven teweeg te brengen, bereikt Kaapstad iets buitengewoons.

B. De bewuste Kaapstad-bezoeker

Dit publiek bezoekt specifiek het Kaapstad Festival in de binnenstad. Het betreft potentieel duizenden mensen (ongeveer 2.000 tot 5.000 per dag) uit Tilburg, de grotere steden in Noord-Brabant en de Randstad, die op zoek zijn naar inspiratie en amusement. Het zijn de bezoekers die hun bezoek starten met het halen van een plattegrond bij het Kaapstad infopunt.

Ze zijn volop herkenbaar in de stad met hun roodgele plattegrond in de hand. De ware liefhebbers komen meerdere dagen. Zij bestuderen het blokkenschema, en plannen zo dat ze het volledige programma hebben kunnen zien. We zien dat een deel van deze liefhebbers zich ook steeds vaker aanmelden als vrijwilliger.

Deze doelgroep bereiken we door zowel online als offline publiciteit te maken. Het is van groot belang om geschikte partnerschappen aan te gaan om dit publiek aan te spreken zoals met Marketing Tilburg. Een duurzame relatie met dit publiek ontstaat als het lukt om hun interesse te wekken en met een activiteit een blijvende verandering in hun leven tweeweg te brengen.

C. De expert

Het publiek dat interesse toont in verdiepende programma's, zoals voorafgaand de Kaapsalon of tijdens het festival de speciale rondleidingen, bestaat uit professionals die betrokken zijn bij stedelijke ontwikkeling, architectuur en/of kunst in de openbare ruimte. Dit omvat kenners en experts zoals stedenbouwkundigen en beleidsmakers, die zowel uit de Randstad als het buitenland komen vanwege een inhoudelijke match of interesse. Hierbij zoeken we culturele makers en ontwerpers, ondernemers, onderwijsmakers en studenten, programmeurs en curatoren, sociale partners, architecten, beleidsmakers, gemeente en fondsen. Dit publiek (ongeveer 50 per dag) heeft zowel een lokale, provinciale, nationale als internationale vertegenwoordiging.

3.3 Marketingdoelen

Vanaf het begin is het Tilburgse campagnebureau Toffey betrokken geweest bij Kaapstad. Zij zetten de toon, zij bedenken de campagne, zij doen de campagne, maken het programmaboek en bestoken de socials.

Hun mission statement: *De wereld raast door. We hebben nauwelijks nog aandacht, zeker niet voor marketingboodschappen. Opvallen vereist creativiteit. Zonder te schreeuwen zetten we onze talenten in voor ideeën die hét verschil maken. Geen nietszeggende concepten of blaaskakerij, maar gedurfde merken, campagnes en producties die bijdragen aan een vooruitstrevende wereld.*

In 2024 willen we de impact op het spontane publiek vergroten, niet alleen in aantallen (naar 40.000 over hele festival) maar ook in aandacht en impactvolle ervaringen. Die gaan we meten aan de hand van het gebruik van #kaapstad op de sociale media. Hoeveel mensen posten over Kaapstad, wat is de toon van het bericht, wordt het veel geliked? Worden onze eigen berichten ge-repost?

We willen ook meer publiek dat speciaal naar ons toe, omdat ze er van gehoord hebben, omdat ze benieuwd zijn wat dat Kaapstad nou precies is. Aan de hand van de in het infopunt opgehaalde programmaboekjes gaan we daarvan een inschatting doen. Daarin zullen we ook opnemen of men een emailadres wil achterhalen. Het is niet helemaal des Kaapstad, per slot van rekening zijn we er en verdwijnen weer, maar iets van een community van fans en experts willen we wel gaan bouwen.

Landelijke pers halen we af en toe. Vorig jaar NOS bijvoorbeeld, maar daar willen we meer op gaan inzetten. Met als doel meer bezoekers van buiten de stad te bereiken. Dit zullen we samen met City Marketing Tilburg gaan oppakken.

In 2024 gaan we ook deelnemen aan de pilot van de gemeente Tilburg om het evenementenpubliek beter te leren kennen. Dat gaan we doen aan de hand van het Culturele Doelgroepenmodel dat ontwikkeld is door Rotterdam Festivals. Tijdens Kaapstad zal er geënquêteerd worden om postcodes en huisnummers te verkrijgen. En we zullen een aantal vragen toevoegen aan de straat enquêtes. Hiermee kunnen we een goede analyse doen waar ons publiek vandaan komt en wat voor 'soort' mensen het zijn.

3.4 Marketingstrategie

We vergroten in 2024 ons publieksbereik, fysiek in meer bezoekers en ook mentaal in imago en reputatie door op meer plekken in beeld en tekst aanwezig te zijn. Onze strategie is gebaseerd op de beproefde Hero-Hub-Help aanpak, die draait om een uitgebalanceerde mix van content, waarmee we verschillende doelgroepen op verschillende momenten aanspreken en betrekken.

1. **Hero (hoofdevenement):** Het festival is het hoogtepunt en vormt de 'Hero' van onze marketingstrategie. We zetten krachtige marketingcampagnes op die de unieke kenmerken van Kaapstad benadrukken en opwindning genereren in aanloop naar het festival. We zetten vol in op de verbeeldingskracht van Kaapstad en leggen dit sterk vast in fotografie en video. We claimen onze positie als toonaangevend festival door ons nadrukkelijk niet alleen op het publiek te richten dat fysiek aanwezig is, maar door nationaal breed uit te dragen wat Kaapstad te bieden heeft. Hiervoor zetten we onder andere het (inter)nationale perssysteem van ons marketingbureau Toffey in en bouwen we door aan mediarelaties.
2. **Hub (regelmatige inhoud):** Om de betrokkenheid van ons bestaande publiek te versterken zijn we stevig aanwezig op onze sociale media kanalen en gebruiken onze website als belangrijkste communicatiekanaal. We bieden in aanloop naar het festival toe updates over kunstenaars, de festivalvoorbereidingen en interessante achtergrondinformatie. Hierdoor blijft ons publiek geïnformeerd en betrokken. We stimuleren ook het interactieve karakter en mogelijkheden van digitale media, wat ook helemaal past bij het interactieve karakter van het festival. Delen, taggen, nieuwe dingen eraan toevoegen, alles gaan we in gang zetten. Het instapniveau is leuk voor de bezoeker, en voor de expert is er meer dan voldoende verdieping te vinden.
3. **Help (ondersteunende informatie):** Naast inspiratie bieden we praktische waarde aan ons publiek. We delen nuttige informatie, zoals plattegronden van het festivalterrein, tips voor het plannen van een bezoek en interviews met kunstenaars. Het belangrijkste daarin is ons fysieke programmaboekje waarmee de bezoekers herkenbaar zijn als ze door de binnenstad lopen. Zo helpen we bezoekers, en creëren we tegelijkertijd een gevoel van waarde en vertrouwen.

Door deze gebalanceerde benadering spreekt Kaapstad het publiek op verschillende niveaus aan. Hiermee vergroten we ons bereik, en positioneren we Kaapstad als een prominente speler in de culturele evenementenkalender van Brabant en op den duur steeds meer als hét kennisnetwerk voor kunst en openbare ruimte.

3.5 Toegankelijkheid

De openbare ruimte van de binnenstad is de meest inclusieve en democratische ruimte die we hebben; iedereen is er welkom. Daar is ons programma en profiel op gebaseerd: iedereen kan

deelnemen. Een groot deel van onze bezoekers zijn winkelende, recreërende en wandelende bezoekers van de binnenstad van Tilburg die spontaan in aanraking komen met de kunstwerken en performances van Kaapstad. Binnen deze spontane bezoekers zitten veel verschillende culturele achtergronden. We merken dat de Kaapstad aanpak werkt voor de volle breedte van het diverse publiek dat de binnenstad bezoekt, en dat deze spontane bezoekers langer in de stad blijven, en vaker terugkomen.

Om te zorgen dat iedereen kan deelnemen gaan we een nauwe samenwerking aan met Toegankelijk Tilburg. Zij geven gevraagd en ongevraagd advies hoe de buitenruimte toegankelijk(er) gemaakt kan worden in Tilburg. Met hen willen we gaan onderzoeken of we ook speciale rondleidingen kunnen gaan geven voor slechtzienden (voelen) en/of dove bezoekers (uitleg in gebarentaal). De toegankelijkheid en inclusiviteit van de hele Tilburgse binnenstad kunnen we niet garanderen, we zetten juist de kunst in om deze inclusiviteit te bevragen en te adresseren.

Op gebied van gender en de queer community besteden we de nodige aandacht in het programma. Zo werken we in 2024 samen met House of Circus, die een site specific werk creëert. Er wordt specifiek gescout op vrouwelijke kunstenaars en ontwerpers, dat aandeel moet zeker hoger worden in de totale programmering. Dit blijft echter lastig, zeker bij de grotere sculpturale werken, omdat het aanbod van vrouwelijke makers nog erg beperkt is.

4. DE ORGANISATIE

4.1 Stichting Kaapstad

Kaapstad levert kunst die een breed en ongesorteerd publiek aanspreekt, kunst die interactief is en kunst die soms niet eens als kunst wordt herkend. Het doel van Stichting Kaapstad is het stimuleren, initiëren en faciliteren van creatieve projecten in de publieke ruimte op het snijvlak van kunst, ontwerp, performance en stedelijke ontwikkeling om zo diezelfde publieke ruimte te bevragen.

Tot en met de editie van 2023 was de zakelijke kant en productie van Kaapstad in handen van evenementenbureau Montepinto. Eind 2023 gingen we verder als zelfstandig stichting met een onafhankelijk bestuur. De samenstelling van het bestuur is conform de Governance Code Cultuur geregeld. Deze code wordt door bestuur en door het vaste team geheel onderschreven en gehanteerd. Het bestuur wordt gevormd door:

Voorzitter	Dennis Elbers (directeur van Blind Walls Gallery en festival Graphic Matters in Breda)
Bestuurslid	Samantha van Rooij (o.a. binnenstadsmanager van Tilburg)
Bestuurslid	Pien Rutten (o.a. kwartiermaker van het Museumkwartier in Tilburg)

4.2 Het team

Artistieke leiding	Sander van Bussel en Anja Reinhardt
Zakelijke leiding	Ruth Giebels
Productie	Laszlo Gimenez (Break Bread)
Marketing	Toffey

In aanloop naar het festival toe wordt dit vaste kernteam uitgebreid met meer medewerkers en vrijwilligers.

4.3 Samenwerken

De vraag om met kunst de stad over te nemen is nu 6 jaar geleden vanuit de ondernemers uit de binnenstad zelf gekomen. Het is hun opzet om de stad te onderzoeken en te bevragen. De ondernemers van de binnenstad zien de waarde van de kunst en omarmen die. Daarmee is het festival vanaf het begin erg goed ingebed.

Een hele belangrijke stakeholder voor Kaapstad is het Tilburgse Stadslab dat in ontwikkeling is, een samenwerking tussen Centrum voor Architectuur en Stedenbouw Tilburg (CAST) en CuPuDo (Cultuur in het Publieke Domein). Met het nieuwe stadslab is een nauwe samenwerking, die moet resulteren in een verdiepende kennisuitwisseling en semipermanente werken in de openbare ruimte.

Andere stakeholders zijn de gemeente, de genoemde ondernemers en de culturele partners zoals De Nieuwe Vorst, Theaters Tilburg, Art-Fact opleidingen als St. Joost en Fontys. Doordat Kaapstad stevig gedragen wordt door de stad en een zeer breed en inclusief publiek bereikt, staat de kunst niet op zichzelf; de uitkomsten van de kunstzinnige ingrepen landen ook in het gesprek met de betrokkenen, met bewoners en passanten en dat is precies wat we willen bereiken met Kaapstad, een hernieuwde liefde en aandacht voor de openbare ruimte die e normaal *for granted* neemt.

5. FINANCIËN

5.1 Toelichting op begroting

De begroting voor Kaapstad 2024 bedraagt € 259.650,-. Het overgrote deel daarvan is bestemd voor de activiteitenlasten. Het programmeren van grote, beeldbepalende werken blijft uitdagend: grote, tijdelijke kunstwerken zijn er heel weinig, en de prijzen zijn doorgaans hoog. Dit vraagt dus vaak om maatwerk, waarbij een aanloop van een jaar of meer niet ongebruikelijk is.

Voor het honorarium van de kunstenaars gaan we uit van de richtlijn Kunstenaars honoraria van Mondriaan Fonds. Het organisatie-team bestaat uit zzp'ers die voor hun inspanningen worden vergoed aan de hand van de cao Toneel en Dans, plus een opslag voor zzp tarieven.

De marketing en communicatie is volledig uitbesteed aan bureau Toffey, met wie Kaapstad nu al enkele jaren prettig samenwerkt.

5.2 Toelichting op dekkingsplan

Kaapstad werkt met een gespreide inkomstenmix bestaande uit:

Publieksinkomsten

Als festival in de openbare ruimte is deze gratis toegankelijk voor het brede publiek. Om toch iets van publieksinkomsten te genereren, vragen we een bescheiden entreeprijs voor de Kaapsalon en verkopen we ons programmaboek. De verwachte opbrengst hiervan is € 950,-

Partners & sponsors

Kaapstad ontvangt ondersteuning uit het Tilburgse binnenstad ondernemingsfonds. Daarnaast ontvangen we een coproductiebijdrage van ART-Fact voor het talentprogramma. Daarnaast zijn er sponsorbijdragen van culturele partners in de stad in de vorm van financiële ondersteuning of een activiteit als toevoeging aan het programma. Via deze weg wordt een bedrag van € 46.560,- gerealiseerd.

Private fondsen

Aansluitend bij lokale en nationale belangen voor de ontwikkeling en beleving van kunst- en cultuur, hopen wij in aanmerking te komen voor bijdragen van private fondsen. Verschillende aanvragen hiertoe zijn momenteel in behandeling. Wij hopen dat fondsen gezamenlijk een bijdrage van € 37.250,- willen doen om het festival mogelijk te maken.

Subsidies

De gemeente Tilburg erkent de meerwaarde van Kaapstad en de impact die onze activiteiten hebben op de stad en haar inwoners. Ze ondersteunen onze organisatie met een jaarlijkse bijdrage van €150.000,- uit het evenementenfonds.